

اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو

سید نصرالله سجادی^۱، حمیدرضا صفری^۲، وحید ساعت‌چیان^{۳*}، سید مهدی رسولی^۴

تاریخ تصویب: ۹۲/۱/۷

تاریخ دریافت: ۹۱/۷/۲۹

چکیده

هدف از این پژوهش، اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو به همراه تعیین مهم‌ترین عوامل بود. جامعه آماری این پژوهش شامل رؤسا و نواب رئیس فدراسیون‌های منتخب و صاحب‌نظران حاضر در بازی‌های آسیایی تشکیل دادند. بر همین اساس، حجم نمونه با جامعه برابر و جمعاً ۴۰ نفر را شامل گردید. ابزار مورد استفاده پژوهش پرسشنامه‌ای برگرفته شده از مطالعات ادبیات پژوهش و تحقیقات مشابه گذشته تنظیم گردید. روایی محتوایی آن توسط متخصصین این حیطه مورد ارزیابی قرار گرفت و پایایی پرسشنامه نیز از طریق مطالعه مقدماتی با ۲۵ نفر و آزمون آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/94$)، به دست آمد. نتایج نشان داد، در بین تمام عوامل، منابع مادی با بار عاملی (۰/۹۷)، بیشترین اهمیت و پس از آن عوامل فن آوری، تسهیلاتی، مالی، انسانی و منابع مدیریتی با بار عاملی (۰/۸۴)، کم‌ترین اهمیت را نشان داد. در نهایت مدیران و تصمیم‌گیرندگان رویدادهای ورزشی می‌توانند با شناخت عوامل موفقیت، سرمایه‌گذاری و تمرکز مناسبی بر این عوامل داشته باشند.

کلید واژه‌ها: عوامل موفقیت، کاروان ورزشی، بازی‌های آسیایی

۱. E-mail: nsajjadi@ut.ac.ir

۲. E-mail: hamidsafari83@yahoo.com

۳. E-mail: saatchian_65@yahoo.com

۴. E-mail: mehdyrasooli@yahoo.com

۱. دانشیار دانشگاه تهران

۲. عضو هیات علمی دانشگاه جهرم

۳. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه خوارزمی*

۴. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه خوارزمی

مقدمه

شرکت در مسابقات خارجی برای ورزشکاران و مربیان با اهمیت بوده و انگیزه قوی در بین آن‌ها برای شرکت در این مسابقات به وجود می‌آورد. حضور در صحنه‌های بین‌المللی، علاوه بر انجام مسابقات و کسب تجربیات جدید، فرصتی برای ارزیابی عملکرد ورزشی یک کشور است (آرمند، ۱۳۷۴: ۱۳). با این حال، رقابت در ورزش‌های بین‌المللی در حال افزایش است و بیشتر کشورها در تلاشند که با پیش گرفتن یک برنامه‌ریزی استراتژیک، ورزشکارانی در سطح جهانی پرورش دهند تا در رویدادهای بزرگ موفق باشند (سجادی، ۱۳۸۶: ۲۲). یکی از خصوصیات مهم این نوع برنامه‌ریزی استراتژیک نسبت به عملیاتی، گستردگی منابع درگیر در آن است. پیاده‌سازی یک استراتژی، مستلزم به کارگیری بخش عمده‌ای از منابع بالفعل و بالقوه سازمان بوده و هر قدر استراتژی قوی‌تر و مؤثرتر طراحی شده باشد، این گستردگی بیشتر و ملموس‌تر است (سجادی، ۱۳۷۹: ۸). از جمله این منابع، می‌توان به منابع مالی، مادی، انسانی، تسهیلاتی، فن آوری و مدیریتی اشاره کرد (سجادی، ۱۳۸۲: ۱۱). یکی از مقدمات پیاده‌سازی استراتژی، برنامه‌ریزی تأمین این منابع است که البته برای این امر شناخت میزان در دسترس بودن آن‌ها و تأثیر هر یک از این منابع در عملکرد یک سازمان، ضروری به نظر می‌رسد (سجادی، ۱۳۷۹: ۸).

آنچه که در سیستم ورزش مشخص است، علاقه شدید به موفقیت و تمایل محققان و سیاستگذاران برای بررسی و تشریح این موفقیت‌ها، خصوصاً در رویدادهایی مانند بازی‌های المپیک و بازی‌های آسیایی است. با توجه به این نکته، مطالعات فراوانی از پایان قرن بیستم در مورد سیاست‌های کشورهای مختلف در رابطه با ورزش به انجام رسیده است. با توجه به اینکه تشریح موفقیت ورزشی و یافتن دلایل موفقیت خود پیش نیاز و زمینه ساز موفقیت‌های آتی است، اهمیت نگاه به این مسأله کاملاً ملموس است (سجادی و همکاران، ۱۳۹۰: ۴۵). از آنجایی که همه تلاش‌های وزارت ورزش و فدراسیون‌های ورزشی در هر کشور متمرکز بر تیم‌های ملی می‌باشد، لذا تیم ملی هر رشته ورزشی را می‌توان جلوه‌گاه تلاش‌ها و کوشش‌های ورزشی انجام شده در آن کشور دانست. در سال‌های اخیر موفقیت‌ها و ناکامی‌های ملی پوشان ورزش کشور در مسابقات آسیایی حساسیت‌های زیادی را در بین مردم و مسئولان به وجود آورده است. بطوریکه به نظر می‌رسد انتظارات مردم و مسئولان ورزشی و غیر ورزشی فزونی یافته و همه خواستار موفقیت‌های بیشتر و ارزشمندی در میدانی بین‌المللی نظیر مسابقات آسیایی، جهانی و المپیک می‌باشند. تشکیل کمیته‌های مختلف از جمله کمیته بررسی و علت شکست و ناکامی تیم‌های ملی در مجلس شورای اسلامی نمونه‌های عینی و بارز در این زمینه است. با این حال هر زمانی که مشکلی روی می‌دهد و شکستی در مسابقات رخ می‌دهد، بلافاصله مربی، سرپرست تعویض می‌شوند و مشکل به طور اساسی ریشه یابی نمی‌شود و در این مورد پژوهش صورت نمی‌گیرد. نتیجه این گونه برخورد، تکرار شکست و ناکامی‌ها در آینده است (غفوری، ۱۳۸۲: ۳۳). بنابراین، روی آوردن به شیوه‌های تحقیق با پشتوانه طرح‌های پژوهشی، بررسی موضوع و ارائه راهکارها به شیوه علمی، می‌تواند تصمیمات آتی را بر مبنای اصول علمی و آگاهی پایه ریزی نمایند.

رویداد بزرگی نظیر بازی‌های آسیایی بعد از بازی‌های المپیک، مهم‌ترین رویداد بین‌المللی برای ورزش ایران و همه کشورهای حاضر در پهناورترین قاره جهان محسوب می‌شود. بدون شک، این رویداد به مثابه ویتترین و آینه تمام‌نمای عملکرد ورزشی تک‌تک کشورها، طی گذشت ۴ سال از آخرین حضورشان در این رویداد تاریخی است که می‌تواند با اتکا به نتایج حاصله، موقعیت خود را در مقایسه با سایر کشورها مورد سنجش و ارزیابی قرار دهند (قاسمی، ۱۳۸۴: ۸). تجارب چندین ساله نشان می‌دهد که پس از پایان هر دوره از بازی‌های آسیایی، مسئولان ورزش ایران خیلی دیر به اهمیت این رویداد عظیم و تاریخی که فراتر از رقابت ورزشی دارای ابعاد سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی است پی برده‌اند که می‌تواند دلایل زیادی داشته باشد.

از طرفی، شانزدهمین دوره بازی‌های آسیایی در حالی در شهر گوانجو معروف به شهر افسانه‌ها و یکی از بزرگ‌ترین شهرهای بازرگانی جهان به پایان رسید که کاروان ورزشی ایران با اعزام ۳۷۰ ورزشکار - به جز مربیان و همراهان - در زمرة

یکی از گروه‌های بزرگ شرکت‌کننده به شمار می‌رفت. به جز چین، کره جنوبی و ژاپن به عنوان مدعیان اصلی بازی‌ها، کاروان ورزشی ایران، با این تعداد شرکت‌کننده، در یکی از کم‌سابقه‌ترین حضور موفقیت‌آمیز خود، بالاتر از کشورهایی چون قزاقستان، هند، چین تایپه و تایلند قرار گرفت. کاروان ورزشی کشورمان توانست در پایان این بازی‌ها با درخشش ورزشکاران و کسب ۵۹ مدال رنگارنگ به مقام چهارم این رویداد بزرگ ورزشی دست پیدا کند. این کاروان این بار با دستی پر و عملکردی قابل قبول به ایران بازگشت. نمودار پیشرفت ورزش ایران در بازی‌های آسیایی این بار کمی شیب صعودی‌تر به خود گرفت تا اندکی از نگرانی‌های عمیق ورزش‌دوستان کاسته شود. کسب این موفقیت بزرگ علاوه بر خوشحال کردن مردم کشورمان توانست، موقعیت ایران را در بین سایر کشورهای آسیایی به صورت چشمگیری ارتقاء بخشد. اما تا چه میزان احتمال تداوم این روند صعودی در دوره‌های بعد وجود دارد؟ بدیهی است که تکرار این موفقیت‌ها تنها در سایه تثبیت نقاط قوت و تقویت نقاط ضعف ورزش قهرمانی کشور به دست می‌آید.

در واقع، در طراحی برنامه استراتژیک کشور برای دوره‌های آتی این مسابقات و رویدادهایی از این قبیل، باید با توجه به تجزیه و تحلیل منابع و امکانات و شناخت نقاط ضعف و قوت در مورد استراتژی مطلوب تصمیم‌گیری نماییم. برای تجزیه و تحلیل منابع باید فهرستی از منابع موجود که در موفقیت کاروان ورزشی ایران دخیل بوده‌اند تهیه نمود و میزان تأثیر گذاری هر یک را به صورت دقیق و مشخص، تعیین کرد. به همین منظور، پژوهش‌های فراوانی در رشته‌های مختلف و در دوره‌های گوناگون در رابطه با موفقیت و یا شکست تیم‌ها و ورزش‌های مختلف صورت گرفته است. سجادی (۱۳۷۹) طی پژوهشی به بررسی علل ناکامی تیم‌های ملی فوتبال جوانان جمهوری اسلامی ایران در مسابقات قهرمانی جوانان آسیا طی ۲۰ سال (۱۹۷۸-۱۹۹۸) پرداخته است. نتایج نشان داد که برگزاری اردوهای ناکافی و به روش سنتی، تدارکات در حد متوسط، عدم امنیت شغلی در نزد مربیان، عدم بهره‌گیری از مشاوران علمی و کادر پزشکی لازم در کنار تیم، وجود اشکال در برنامه ریزی، سازماندهی، تدارکات فدراسیون فوتبال و وجود مشکلات فنی از مهم‌ترین عوامل ناکامی شناخته شدند (قاسمی، ۱۳۸۴: ۶۷). همچنین، سجادی (۱۳۸۲) در پژوهشی مهم‌ترین علل ناکامی اردوهای تدارکاتی تیم ملی شمشیربازی جهت حضور در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ را برگزاری نامنظم اردو در طی سال ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱، اعزام‌های بدون هدف و زیاد، دخالت‌های مکرر فدراسیون در کار مربیان خارجی و تغییر دائم برنامه‌های مصوب دانست که منجر به عدم اعزام تیم ملی شمشیربازی به بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان شد (طهرانی، ۱۳۸۶: ۵۷). اکبری آرمنند (۱۳۷۴) کمبود امکانات و تأسیسات رشته تنیس و بودجه و همچنین کافی نمودن منابع انسانی متخصص را از مهم‌ترین علل رکود و عدم پیشرفت ورزش تنیس در کشور دانست (سجادی، ۱۳۷۹). نتایج تحقیقات هایدی^۱ و همکاران (۲۰۰۹) نشان داد که زمان‌بندی صحیح اردوهای کریکت و برگزاری آن در اقامتگاه‌هایی با آب و هوای مساعد و شرایط مناسب، استفاده از کمیته‌های پژوهش‌هایی در این زمینه و تخصیص بودجه بیشتر به این رشته از مهم‌ترین عوامل تأثیر گذار بر موفقیت کریکت هستند (هایدی، ۲۰۰۹: ۱۱۳). دی بوسچر^۲ و همکاران (۲۰۱۰) طی پژوهشی نشان دادند که حمایت مالی، افزایش میزان شرکت ورزشکاران در رقابت‌های ملی و بین‌المللی، رشد پژوهش‌های علمی در رشته‌های ورزشی و حمایت و تضمین شغلی قهرمانان را از مهم‌ترین عوامل موفقیت ورزش‌های بین‌المللی دانستند (بوسچر، ۲۰۱۰: ۵۶۷). یانگ^۳ (۱۹۹۰) اعتماد به تحقیقات علمی و اطلاعات دقیق و به روز، وحدت و همکاری بین ورزشکاران و مسؤولین و وجود کارشناسان تغذیه و روان‌شناس در کنار تیم را از مهم‌ترین عوامل موفقیت تیم ژیمناستیک چین در بیست و پنجمین دوره این بازی‌ها دانستند (یانگ، ۱: ۱۹۹۰). سجادی و همکاران (۱۳۹۰) استعداد یابی و آموزش و پرورش ورزشکاران در رشته جودو، برنامه ریزی و راهکارهای مدیریتی و تجهیزات مناسب را از مهم‌ترین عوامل در پیشرفت این رشته ورزشی دانسته‌اند (سجادی و همکاران، ۴۵: ۱۳۹۰). همچنین، نتایج پژوهش‌های دیگر که به تشریح موفقیت ورزشی در سطوح بین‌المللی پرداختند، نشان داد که مهم‌ترین عوامل در موفقیت بین‌المللی ورزشکاران،

1. Hyde

2. De Bosscher

3. Yang Mingming

کشف افراد مستعد (بوسچر و همکاران (۲۰۰۹)) و ساتیرادو و شیلبری^۱ (۲۰۰۹)، داشتن برنامه صحیح توسط مدیران ارشد فدراسیون (ساتیرادو و شیلبری (۲۰۰۹)) و تخصیص بودجه و حمایت مالی (گیلبرتسون (۲۰۰۰)، بوسچر (۲۰۰۹)) می‌باشد. از طرفی، کسب مدال و عناوین قهرمانی در مجامع بین‌المللی موجب افتخار، مباحثات و سربلندی ملت‌هاست. در مسابقات رسمی، نظیر بازی‌های آسیایی و المپیک در جدول رده بندی، جایگاه هر کشور زمانی ارتقاء می‌یابد که ورزشکاران تیم ملی آن کشور در رشته‌های مختلف ورزشی، مدال‌های متعدد و کثیری نصیب کاروان ورزشی نمایند. اتکای بیش از حد به مدال-آوری رشته‌های سنتی چون کشتی، وزنه‌برداری و بوکس و در سال‌های اخیر رشته‌های رزمی و تا حدودی ورزش‌های گروهی چون فوتبال، والیبال و بسکتبال موجب شده تا در این بازی‌ها از نقش و اهمیت رشته‌های انفرادی پر مدال همانند دو میدانی، تیراندازی و قایقرانی غافل بمانیم؛ رشته‌هایی که نیمی از مدال‌های بازی‌های آسیایی را به خود اختصاص داده‌اند (غفوری، ۱۳۸۲: ۸۷). برای نمونه، سجادی (۱۳۸۲) عدم حضور منظم دوندگان نیمه استقامت در برنامه‌های اردو و تمرینات، سبب عدم آمادگی کامل برای شرکت در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان شد که این موضوع حاصل عدم اطلاع مربیان از مبانی و اصول علمی، عدم نظارت و توجه مسئولین فدراسیون به مشکلات ورزشکاران و مربیان، نامناسب بودن وسایل و تجهیزات ورزشی و مکان تمرینات موجب کسب نتایج ضعیف و حذف دو دونده در مرحله مقدماتی مسابقات بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان شد (سجادی، ۱۳۸۲: ۴۵). همچنین، قاسمی (۱۳۸۴) در پژوهش خود به عواملی پرداخت که باعث موفقیت و پیشرفت ورزش ژیمناستیک می‌انجامد. مواردی مانند تجهیز کامل سالن‌ها به امکانات تخصصی، حمایت سازمان تربیت بدنی و کمیته ملی المپیک، استفاده از روانشناس، افزایش بودجه فدراسیون و راه اندازی کمیته تحقیقات از جمله این عوامل بودند (بوسچر و همکاران ۲۰۰۷: ۱۰۱).

به نظر می‌رسد تا زمانی که تغییر نگرش خاصی را در این زمینه شاهد نباشیم، ورزش ایران در هر دوره به تدریج در جدول توزیع‌ها مدال‌ها از رقبایش عقب‌تر بماند. البته، در دو سه سال گذشته شاهد توجهی بیشتر از گذشته به رشته‌های پر مدال و پایه هستیم. هر چند هنوز این نگاه خیلی جدی و عمیق نشده و باید منتظر یک تغییر چرخش اساسی در ورزش ایران بعد از بازی‌های گوانجو بود. افزایش رشته‌های اعزامی از سوی کشورمان به بازی‌های آسیایی گوانجو از ۲۲ رشته به ۳۱ رشته تا حدودی بیانگر این تغییر نگرش است، اما با توجه به مشکل زیرساختی این رشته‌ها و نگاه سازمان ورزش به آنان، نمی‌توان انتظار ایفای نقش کامل از این رشته‌ها حداقل خیلی سریع داشت.

احتمال عدم تکرار و پیشرفت موفقیت‌های کاروان ورزشی کشورمان در مسابقات مذکور، هشدار جدی است که می‌تواند دست اندر کاران ورزش کشور را به نگاهی عمیق و جدی وادارد. تجربه نشان داده است یکی از دلایل اصلی این امر عدم بررسی و مطالعه دقیق ضعف‌ها و قوت‌های کاروان ورزشی بعد از این گونه موفقیت‌ها بوده است. از طرف دیگر، همیشه در کشور ما تنها شکست‌ها تکان دهنده بوده و مسئولین بعد از شکست‌ها به دنبال علل آن و مرتفع ساختن آن‌ها باشند، موفقیت‌ها با وجود شیرینی بعد از مسابقات وظیفه خطیرتری را در آینده متوجه مسئولین می‌سازند. داشتن تصویر روشن از منابع موجود، اعم از سخت و نرم، و میزان تأثیر هر یک در موفقیت ورزش کشور، برنامه ریزی را در این بخش تا حدودی با مشکل روبرو کرده است. البته، فقدان اطلاعات صحیح و دقیق در مورد منابع اندک نیز، بر مشکلات برنامه ریزی می‌افزاید. برآورد ناصحیح جامعه مخاطبین نیز در فرآیند برنامه ریزی مشکلات عدیده‌ای به وجود آورده است. این موضوع عمدتاً از داده‌های عمومی و داده‌های ویژه امور ورزشی ناشی می‌شود و منجر به برآورد نادرست در مورد پیش‌بینی برنامه می‌گردد. در سازمان‌های مسئول ورزش قهرمانی پاره‌ای از پیش‌بینی‌ها بر اساس ذهنیت خبره و پاره‌ای بر اساس افزایش ضریبی به داده‌های واقعی موجود در سال‌های قبل انجام می‌گیرد. لیکن نکته قابل توجه در اینجا آن است که معیار دقیقی برای پیش‌بینی داده‌ها وجود ندارد. به بیان دیگر اغلب پیش‌بینی‌ها بر اساس ذهنیت خبره و سلاقی و مصلحت‌های مدیریتی مدیران انجام می‌شود (دوفی و همکاران، ۲۰۰۱: ۲۰).

در چارچوب تشکیلاتی ورزش، رؤسای فدراسیون‌ها و صاحب‌نظران رشته‌های ورزشی به عنوان مدیران عالی و متخصصان آن رشته نقش اساسی در روند پیشرفت آن رشته دارند. لذا هر اندازه با استفاده و بهره‌گیری مطلوب از تجربیات، نظرات و پیشنهادات این افراد و مطالعه به صورت علمی و دقیق حرکت شود، مسلماً حاصل مناسب‌تری به دست خواهد آمد. بررسی دیدگاه روسای فدراسیون‌ها و متخصصان ورزش کشورمان در بازی‌های آسیایی گوانجو بر اساس معیار و ضوابط علمی و ارائه راهکارها و پیشنهادهای عملی به برنامه‌ریزان و گردانندگان ورزش کشور کمک خواهد کرد تا با نگاهی آگاهانه و دقیق‌تر در این زمینه حرکت نمایند. شناخت نقش عوامل مؤثر در قالب شش منبع اصلی سازمان از جمله منابع انسانی، مادی، مالی، تسهیلاتی، فن آوری اطلاعات و فناوری و مدیریتی سبب می‌شود که برنامه ریزان ورزشی، نظیر سازمان تربیت بدنی، کمیته ملی المپیک، فدراسیون و هیأت‌های ورزشی که سازمان‌های ذینفع این تحقیق را هم تشکیل می‌دهند، با آگاهی از آن‌ها و اتخاذ تدابیر و برنامه‌ریزی‌های اصولی و دستیابی به اهداف ورزش کشور، در توسعه هر چه بیشتر بُعد قهرمانی گام بردارند. گفتنی است که با وجود پژوهش‌های که بعضاً در مورد علل شکست و یا ناکامی تیم‌های ورزش انجام شده است (سجادی ۱۳۸۲، سجادی ۱۳۷۹؛ اکبری آرمنده، ۱۳۷۴) در این زمینه تحقیق جامعی تا کنون به انجام نرسیده است. بنابراین، علاوه بر نو بودن، اهمیت دیگر این تحقیق در این است که با مشخص شدن دلایل موفقیت کاروان ورزشی ایران، راهکارهای پیشنهادی در ورزش قهرمانی کشور از دیدگاه افراد متخصص ورزش (روسای فدراسیون و صاحب نظران) ارایه و از آن‌ها در بهبود و پیشرفت ورزش کشور به ویژه در بازی‌های آسیایی آتی استفاده شود.

با توجه به موارد ذکر شده، در این پژوهش با استفاده از نظرات جامعه آماری تحقیق در مورد تأثیر منابع گوناگون سازمان و خرده متغیرهای هر یک به اولویت بندی آن‌ها پرداخته شد و با شناسایی دقیق آن‌ها راهکارهای پیشنهادی به منظور تداوم موفقیت‌ها در ورزش قهرمانی کشور ارایه گردید.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از پژوهش‌های علی-پیمایشی بود که به روش میدانی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش بر اساس آمار سازمان تربیت بدنی کشور، رؤسا و نواب رئیس فدراسیون‌های منتخب و صاحب‌نظران حاضر در بازی‌های آسیایی تشکیل دادند. بر همین اساس، نمونه با جامعه برابر در نظر گرفته شد که جمعاً شامل ۴۰ نفر بود. بر اساس نتایج به دست آمده، آزمون $KMO (0/855)$ ، بیانگر کفایت اندازه نمونه بود. به علاوه، شاخص مجذور کای در آزمون کرویت بارتلت به لحاظ آماری معنی‌دار و نشان‌دهنده همبستگی مناسب بین متغیرها بود ($P \leq 0/05$).

ابزار اندازه‌گیری این تحقیق، پرسشنامه‌ای برگرفته از ادبیات پژوهش بود که بر اساس اهداف تحقیق و تجارب تحقیقات مشابه گذشته (قاسمی ۱۳۸۴ و محمد تقی پور ۸۶، سجادی ۱۳۹۰) جمع‌آوری گردید و در ادامه برای ارزیابی روایی محتوایی آن در اختیار صاحب نظران مرتبط قرار گرفت تا از نظرات اصلاحی آن‌ها استفاده شود. پایایی آن از طریق مطالعه مقدماتی با ۲۵ نفر و آزمون آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/94$)، مورد سنجش قرار گرفت. پرسشنامه شامل ۳ بخش بود. در بخش اول عوامل جمعیت شناختی با ۴ سوال (جنس، سن، سابقه ورزشی، مدیریتی و مربیگری، سطح تحصیلات) مورد سنجش قرار گرفت. بخش دوم پرسشنامه مربوط به راهکارهای مهم در پیشرفت ورزش قهرمانی جودو با ۴۱ سوال و بر مبنای ۶ متغیر (منابع انسانی، منابع مدیریتی، منابع مالی، منابع فن آوری، منابع کالبدی و منابع تسهیلاتی)، طراحی شد. ابزار پژوهش، بر اساس مقیاس اندازه‌گیری ۵ ارزشی لیکرت (از خیلی مخالفم تا خیلی موافقم) تدوین گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و نتایج در پژوهش حاضر، از شاخص‌های آمار توصیفی مانند فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار و جداول استفاده و به منظور تحلیل استنباطی داده‌های به دست آمده از آزمون آماری تحلیل عاملی (جهت تعیین اهمیت عوامل اصلی) و آزمون رتبه بندی فریدمن (جهت رتبه بندی گویه‌ها) به کمک نرم افزارهای آماری EXCEL و SPSS استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش حاضر در جدول شماره ۱ نشان می‌دهد، میانگین سنی صاحب‌نظران ۴۵ سال، میانگین سابقه ورزشی، مدیریتی آن‌ها ۱۹ سال بود و ۵۷/۵ درصد این گروه دارای سطح تحصیلات لیسانس بودند.

جدول ۱. توزیع صاحب‌نظران بر اساس سن و تحصیلات و سابقه ورزشی، مدیریتی

سابقه ورزشی و مدیریتی				تحصیلات					سن				
۳۱ سال به بالا	۲۱ تا ۳۰ سال	۱۱ تا ۲۰ سال	۵ تا ۱۰ سال	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس	دیپلم	زیر دیپلم	۵۰ و بالاتر	۴۰ تا ۵۰ سال	۳۰ تا ۴۰ سال	۲۰ تا ۳۰ سال	
۵	۱۱	۱۲	۱۲	۴	۷	۲۳	۵	۱	۸	۱۴	۴	۱۴	تعداد
۱۲/۵	۲۷/۵	۳۰	۳۰	۱۰	۱۷/۵	۵۷/۵	۱۲/۵	۲/۵	۲۰	۳۵	۱۰	۳۵	درصد
۱۹ سال									۴۵ سال				میانگ

بر پایه یافته‌های پژوهش، به جهت تعیین سطح اهمیت (اولویت‌بندی) هر کدام از خرده مقیاس‌های پژوهش روش تحلیل عاملی با چرخش واریمکاس در جدول شماره ۲، استفاده شد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، منابع مادی با بار عاملی (۰/۹۷)، بیشترین اهمیت و منابع مدیریتی با بار عاملی (۰/۸۴)، کم‌ترین اهمیت را از دیدگاه صاحب‌نظران در جهت عوامل مؤثر بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو را داشتند.

جدول ۲. بار عاملی متغیرهای موفقیت کاروان ورزشی

بار عاملی	اولویت	متغیرها	ردیف
۰/۹۷	اول	منابع مادی	۱
۰/۹۵	دوم	منابع فن آوری	۲
۰/۹۴	سوم	منابع تسهیلاتی	۳
۰/۹۳	چهارم	منابع مالی	۴
۰/۸۹	پنجم	منابع انسانی	۵
۰/۸۴	ششم	منابع مدیریتی	۶
۰/۸۵۵		آزمون KMO جهت متناسب بودن اندازه نمونه	۹
P<0/001		آزمون بارتلت جهت درست بودن تفکیک عامل‌ها	۱۰
۰/۹۴		ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه	۱۱

در ادامه، به منظور اولویت بندی هر کدام از گویه‌های مربوط به متغیرهای پژوهش، با استفاده از آزمون فریدمن ضمن رعایت پیش فرض اختلاف معنی دار در نتیجه آزمون خی دو ($p \leq 0/05$) مورد رتبه بندی قرار گرفت. جدول شماره ۳ نتایج حاصل از اولویت بندی خرده متغیرهای منابع انسانی را از دیدگاه صاحب نظران نشان می‌دهد. بر پایه یافته‌های پژوهش، در عوامل انسانی، تلاش و انگیزه فردی ورزشکاران در اولویت اول و عدم حضور ورزشکاران نخبه و طراز اول سایر کشورها در برخی رشته‌ها در اولویت آخر قرار داشت.

جدول ۳. اولویت‌های تعیین شده در مورد اجزای خرده متغیر منابع انسانی، از دیدگاه صاحب نظران

اولویت	منابع انسانی	میانگین رتبه
۱	تلاش و انگیزه فردی ورزشکاران	۱۳.۷۱
۲	تعصب و غیرت ملی در بین ورزشکاران	۱۳.۰۴
۳	روحیه خود باوری ایجاد شده در ورزشکاران	۱۰.۵
۴	استفاده از مربیان خارجی در کنار تیمها	۱۰.۰۳
۵	انتخاب کادر فنی مجرب و با تجربه در رشته‌های ورزشی	۹.۷۱
۶	استفاده از مربیان بدنساز در کنار تیمها	۹.۴۵
۷	حضور مستمر و مکرر ورزشکاران در اردوها	۹.۲۴
۸	بهره‌گیری از پیشکسوتان و قهرمانان گذشته در کنار تیمها	۸.۸۳
۹	فرصت دادن به ورزشکاران جوان و با انگیزه	۸.۷۵
۱۰	استعداد یابی در ورزش‌های مختلف	۷.۹۱
۱۱	وجود کادر پزشکی مجرب و درمان سبب دیدگی ورزشکاران	۷.۷۶
۱۲	امنیت شغلی و ثبات مربیان	۷.۶۸
۱۳	استفاده از مشاورین تغذیه در کنار تیمها	۶.۲
۱۴	بهره بردن از کارشناسان و مربیان تحصیل کرده رشته تربیت بدنی در کنار	۵.۸۳
۱۵	استفاده از مشاورین روانشناس در کنار تیمها	۴.۸۷
۱۶	عدم حضور ورزشکاران نخبه و طراز اول سایر کشورها در برخی رشته‌ها	۲.۵

همان‌طور که مشاهده می‌شود، جدول شماره ۴ نتایج حاصل از اولویت بندی خرده متغیرهای منابع مدیریتی را از دیدگاه صاحب نظران نشان می‌دهد. توجه به ورزش بانوان در عوامل مدیریتی مهم‌ترین و توسعه ورزش همگانی در استان‌ها کم‌ترین اهمیت را دارا بود.

جدول ۴. اولویت‌های تعیین شده در مورد اجزای خرده متغیر منابع مدیریتی، از دیدگاه صاحب نظران

اولویت	منابع مدیریتی	میانگین رتبه
۱	توجه به ورزش بانوان	۴.۸۶
۲	توجه بیشتر به رشته‌های انفرادی	۴.۳۶
۳	تقویم ورزشی مدون و برنامه‌های منظم و مناسب لیگ داخلی	۴.۱۴
۴	استفاده از مدیران موفق در رشته‌های مدال آور	۴.۰۱
۵	سرمایه‌گذاری و اهمیت به تیم‌های پایه	۳.۸۸
۶	شرکت در مسابقات تدارکاتی مناسب	۳.۸
۷	توسعه ورزش همگانی در استان‌ها	۲.۹۵

همان‌طور که مشاهده می‌شود، جدول شماره ۵ نتایج حاصل از اولویت بندی خرده متغیرهای منابع مالی را از دیدگاه صاحب‌نظران نشان می‌دهد. در بحث منابع مالی، حمایت‌های مالی و پاداش‌های نقدی به مدال آوران را به عنوان بالاترین سطح و وجود اسپانسرهای قوی برای کاروان ورزشی ایران به عنوان پایین‌ترین سطح نشان می‌دهد.

جدول ۵. اولویت‌های تعیین شده در مورد اجزای خرده متغیر منابع مالی، از دیدگاه صاحب نظران

اولویت	منابع مالی	میانگین رتبه
۱	حمایت‌های مالی و پاداش‌های نقدی به مدال آوران	۵.۹۵
۲	افزایش دستمزد کادر فنی	۴.۳۳
۳	برنامه ریزی مالی صحیح و تخصیص بودجه به ورزش‌های جمعی	۳.۸۴
۴	جذب سرمایه گذاری در ورزش توسط باشگاه‌ها	۳.۷۴
۵	برنامه ریزی مالی صحیح و تخصیص بودجه به ورزش‌های انفرادی	۳.۶۸
۶	افزایش بودجه فدراسیون‌ها	۳.۶۴
۷	وجود اسپانسرهای قوی برای کاروان ورزشی ایران	۲.۸۲

همان‌طور که مشاهده می‌شود جدول شماره ۶ نتایج حاصل از اولویت بندی خرده متغیرهای منابع فن‌آوری و اطلاعات را از دیدگاه صاحب نظران نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌ها، در عامل فن‌آوری حمایت رسانه‌های ورزشی مهم‌ترین و استفاده از امکانات و فناوری‌های روز در تمرینات (تجهیزات الکترونیکی و نرم افزارهای خاص هر رشته ورزشی) کم‌ترین اهمیت را داشت.

جدول ۶. اولویت‌های تعیین شده در مورد اجزای خرده متغیر منابع فن آوری، از دیدگاه صاحب نظران

اولویت	منابع فناوری	میانگین رتبه
۱	حمایت رسانه‌های ورزشی	۳.۲۹
۲	دسترسی ورزشکاران به اطلاعات به روز و کامل از رقابت خود	۳.۱۸
۳	افزایش حجم برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی ورزشی در زمینه ورزش‌های قهرمانی	۲.۹۶
۴	حضور مستمر خبرنگاران و افزایش نقش نظارتی جامعه در ورزش قهرمانی	۲.۹۱
۵	استفاده از امکانات و فن آوری‌های روز در تمرینات (تجهیزات الکترونیکی و ... نرم افزارهای خاص هر رشته ورزشی)	۲.۶۶

همان‌طور که مشاهده می‌شود، جدول شماره ۷ نتایج حاصل از اولویت بندی خرده متغیرهای منابع مادی را از دیدگاه صاحب نظران نشان می‌دهد. یافته‌های حاصل نشان داد، وجود مکان مناسب برای اسکان در مدت اردوها گواه مهم‌ترین موضوع و تغذیه مناسب در رستوران دهکده بازی‌های گوانجو گواه کم اهمیت‌ترین بخش از منابع کالبدی بود.

جدول ۷. اولویت‌های تعیین شده در مورد اجزای خرده متغیر منابع مادی، از دیدگاه صاحب نظران

اولویت	منابع مادی	میانگین رتبه
۱	وجود مکان مناسب برای اسکان در مدت اردوها	۴.۳۳
۲	نزدیکی محل تمرین و محل زندگی	۴.۱۷
۳	تغذیه مناسب و با کیفیت در اردوها	۴.۱۲
۴	دسترسی به اماکن مجهز و مناسب مربوط به رشته ورزشی	۴.۰۳
۵	وجود خوابگاه‌های مناسب و راحت در دهکده بازی‌های گوانجو	۳.۹۹
۶	دسترسی به باشگاه‌های تخصصی مربوط به رشته ورزشی	۳.۶۶
۷	تغذیه مناسب در رستوران دهکده بازی‌های گوانجو	۳.۶۲

همان‌طور که مشاهده می‌شود، جدول شماره ۸ نتایج حاصل از اولویت بندی خرده متغیرهای منابع تسهیلاتی را از دیدگاه صاحب نظران نشان می‌دهد. بر اساس نتایج، گویه افزایش تعداد رشته‌های ورزشی ایران نسبت به دوره‌های قبلی و گویه پایین بودن سطح مسابقات در رشته‌های مدال آور به ترتیب بالاترین و پایین‌ترین را بشمار می‌آید.

جدول ۸. اولویت‌های تعیین شده در مورد اجزای خرده متغیر منابع تسهیلاتی، از دیدگاه صاحب نظران

اولویت	منابع تسهیلاتی	میانگین رتبه
۱	افزایش تعداد رشته‌های ورزشی ایران نسبت به دوره‌های قبلی	۷.۹۳
۲	فضای صمیمی مسئولین و ورزشکاران در اردو	۷.۵۸
۳	تعامل و مشارکت بین مسئولین رشته‌های مختلف ورزشی و مدیران ارشد سازمان و کمیته ملی المپیک	۷.۴۹
۴	همکاری در رفع مشکلات شخصی ورزشکار	۷.۴۶
۵	تأمین آتیه ورزشکاران تیم ملی از لحاظ مسکن	۶.۸۳
۶	تسهیلات تحصیلی برای ورزشکاران مدال آور	۶.۷۱
۷	خدمات مناسب حمل و نقل در بازی‌های آسیایی	۶.۵۳
۸	حمل و نقل هوایی مناسب	۵.۹۳
۹	قرعه سخت و دشوار برای رقبای ایران در رشته‌های مدال آور	۵.۷۱
۱۰	راه اندازی کمیته تحقیقات و انجام پژوهش در سال‌های اخیر در رشته‌های مختلف ورزشی	۵.۹۱
۱۱	تأثیر کارگاه‌ها و برنامه‌های علمی آموزشی آکادمی ملی المپیک در دوران برگزاری اردوها	۵.۲۵
۱۲	پایین بودن سطح مسابقات در رشته‌های مدال آور	۵.۰۷

بحث و نتیجه‌گیری

بر پایه یافته‌های پژوهش، به جهت تعیین سطح اهمیت (اولویت بندی) هر کدام از خرده مقیاس‌های پژوهش، منابع مادی با بار عاملی (۰/۹۷)، بیشترین اهمیت را از دیدگاه صاحب‌نظران و روسای فدراسیون‌های ورزشی منتخب در جهت موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو را داشته است. همچنین، وجود مکان مناسب برای اسکان در مدت اردوهای تدارکاتی (۴/۳۳) به عنوان مهم‌ترین عامل در منابع مادی شناخته شد. نزدیکی محل تمرین و محل زندگی ورزشکاران در طول برگزاری اردوها (۴/۱۷) نیز به عنوان دومین عامل در منابع مادی دارای اهمیت بود. نتایج پژوهش‌های هایدی^۱ و همکاران (۲۰۰۹) که نشان داد برگزاری اردوهای کریکت در اقامتگاه‌هایی با آب و هوای مساعد و شرایط مناسب در موفقیت این تیم نقش اساسی داشته است، با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد. همچنین، دسترسی به باشگاه‌های تخصصی و مکان‌های مجهز مربوط به رشته ورزشی برای ورزشکاران (۳/۶۶) و تغذیه مناسب در مدت مسابقات در محل برگزاری (۳/۶۲) به عنوان کم اهمیت‌ترین عوامل در منابع مادی شناخته شدند. این یافته پژوهش با نتایج پژوهش قاسمی (۱۳۸۴) و اکبری آرمند (۱۳۷۴) که داشتن سالن‌ها و تأسیسات مختص رشته را در موفقیت رشته ورزشی تأثیر گذار دانسته‌اند، غیر همسو می‌باشد. دلیل این غیر همسویی را می‌توان در ماهیت این دو پژوهش دانست؛ زیرا در سطح قهرمانی دسترسی به این سالن‌ها کاملاً بدیهی است و نمی‌تواند اولویت بالایی در کوتاه‌مدت باشد. اما در رشد یک ورزش، دسترسی به این سالن‌ها و تأسیسات برای عامه مردم در سطح همگانی می‌تواند، نقش حیاتی در بلند مدت داشته باشد.

1 . Hyde

طبق یافته‌های پژوهش، منابع فناوری با بار عاملی ۰/۹۵ به عنوان دومین عامل مهم در موفقیت کاروان ورزشی در بازی‌های آسیایی گوانجو نقش داشته است. این منابع خصوصاً در سال‌های اخیر در ردیف منابع راهبردی ورزش هر کشور قرار گرفته و سازمان‌های ورزشی کوچک و بزرگ سرمایه‌گذاری‌های عظیمی را در این زمینه انجام داده‌اند که نتایج آن را در رویدادهای مختلف ورزشی می‌توان مشاهده نمود. در میان مؤلفه‌های این منبع، حمایت رسانه‌های ورزشی (۳/۲۹) در رتبه اول قرار داشت. در این راستا، قاسمی (۱۳۸۵) استفاده از تبلیغات گسترده در رسانه‌های عمومی نسبت به ورزش را مهم بیان نمود. همچنین کسب اطلاعات به روز و کافی از رقبا (۳/۲۹) نیز در اولویت دوم مهم‌ترین مؤلفه‌های این عامل می‌باشد. طبق پژوهش یانگ - مینج مینگ^۱ (۱۹۹۰)، دسترسی به اطلاعات جدید و پژوهش‌های علمی را به عنوان یک عامل مهم برای موفقیت ورزش‌های قهرمانی، بیان نموده‌اند. با توجه به اینکه دی بوسچر^۲ و همکاران (۲۰۱۰) رشد پژوهش‌های علمی در رشته‌های ورزشی را عامل موفقیت دانسته‌اند، می‌توان آن را همسو با پژوهش حاضر دانست. حضور مستمر خبرنگاران و افزایش نقش نظارتی جامعه در ورزش قهرمانی (۲/۹۱) و استفاده از امکانات و فن آوری‌های روز در تمرینات (تجهیزات الکترونیکی و نرم افزارهای خاص هر رشته ورزشی) (۲/۶۶) نیز از اولویت پایینی در منابع فن آوری برخوردار بودند. یافته‌های پژوهش سجادی (۱۳۸۲) و اکبری آرمند (۱۳۷۴) که به اهمیت تجهیزات و امکانات مناسب و به روز اشاره دارد، غیر همسو با این یافته پژوهش می‌باشد.

همچنین، یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، منابع تسهیلاتی با بار عاملی ۰/۹۴ در اولویت سوم در میان منابع تأثیرگذار قرار دارد. افزایش تعداد رشته‌های ورزشی ایران نسبت به دوره‌های قبلی (۷/۹۳)، فضای صمیمی مسئولین و ورزشکاران در اردو (۷/۵۸) و تعامل و مشارکت بین مسئولین رشته‌های مختلف ورزشی و مدیران ارشد سازمان و کمیته ملی المپیک (۷/۴۹) گویه‌های مهم در منابع تسهیلاتی می‌باشند. در همین راستا، قاسمی (۱۳۸۴) پشتیبانی و حمایت همه جانبه از طرف سازمان تربیت بدنی و کمیته ملی المپیک از رشته ژیمناستیک را یکی از موارد پیشرفت این رشته در کشور می‌داند. یانگ - مینج مینگ (۱۹۹۰) نیز همکاری بین ورزشکاران و مسئولین را عامل اصلی موفقیت تیم‌های ورزشی کشور چین دانسته‌اند. لذا می‌توان عنوان داشت، توجه به منابع تسهیلاتی موجب برانگیخته شدن و تحریک ورزشکار می‌شود. خصوصاً مواردی مانند تعامل و بررسی مشکلات ورزشکاران و کمک در جهت رفع آن‌ها از مهم‌ترین موارد است. پایین بودن سطح مسابقات در رشته‌های مدال آور (۵/۰۷)، تأثیر کارگاه‌ها و برنامه‌های علمی آموزشی آکادمی ملی المپیک در دوران برگزاری اردوها (۵/۲۵) و راه‌اندازی کمیته تحقیقات و انجام پژوهش در سال‌های اخیر در رشته‌های مختلف ورزشی (۵/۵۱) نیز از مواردی بود که از اولویت کمتری در منابع تسهیلاتی برخوردار بودند. با این حال، تحقیقات هایدی و همکاران (۲۰۰۹) و قاسمی (۱۳۸۴) که به نوعی تأکید بر تأثیر کمیته‌های تحقیقاتی بر موفقیت در رشته‌های ورزشی دارند، با پژوهش حاضر غیر همسو می‌باشد. شاید بتوان عدم ارتباط متقابل و دوسویه بین بخش‌های پژوهشی-علمی و اجرایی را در ورزش کشور خصوصاً در سطح ورزش قهرمانی را عامل اصلی این ناهمسویی دانست. عدم ارائه راهکارهای عملیاتی و قابل اجرا و آشنایی با پژوهش‌ها و مبانی علمی باعث می‌شود که رؤسای فدراسیون و عوامل اجرایی تمایلی به استفاده از پژوهش‌ها و کارگاه‌های علمی نداشته باشند. همچنین، افزایش شرکت کنندگان و ورزشکاران در هر دوره بازی‌های آسیایی و ارتقای مداوم سطوح و رکوردهای ورزشی را می‌توان دلیلی برای پایین نبودن سطح مسابقات دانست که تأثیر آنچنانی در نتایج نداشته است.

بر اساس یافته‌های پژوهش، منابع تسهیلاتی و منابع مالی با بار عاملی ۰/۹۳ به عنوان چهارمین عامل موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی در اولویت بعدی قرار دارد. حمایت‌های مالی و پاداش‌های نقدی به مدال آوران (۵/۹۵)، افزایش دستمزد کادر فنی (۴/۳۳) و برنامه ریزی مالی صحیح و تخصیص بودجه به ورزش‌های گروهی (۳/۸۴) به عنوان مهم‌ترین مؤلفه از منابع مالی معرفی شدند.

1 . Yang Mingming
2 . De Bosscher

این یافته با پژوهش‌های هایدی^۱ و همکاران (۲۰۰۹) و دی بوسچر^۲ و همکاران (۲۰۱۰) همخوان بودند. آن‌ها حمایت مالی را عاملی تأثیرگذار بر موفقیت ورزش‌ها دانستند. منابع مالی به عنوان یک عامل سازمانی مهم، تأثیر بسیار زیادی در حرکت یک سازمان دارد و هنگامی که این منابع با برنامه و به طور دقیق مصرف گردد، دستیابی به اهداف را بسیار آسان می‌کند. همچنین، با توجه به اینکه ورزشکاران، مانند دیگر افراد جامعه دغدغه مالی فراوان دارند، می‌توان با حمایت مالی کافی از ورزشکاران علاوه بر افزایش تمرکز آن‌ها بر اهداف ورزش باعث افزایش انگیزه در آن‌ها برای قهرمانی شد. در ادامه، وجود اسپانسرهای قوی برای کاروان ورزشی ایران (۲/۸۲) و افزایش بودجه فدراسیون‌ها (۳/۶۴) به عنوان کم‌اهمیت‌ترین گویه در منابع مالی عنوان شد. این یافته با پژوهش قاسمی (۱۳۸۴) که جذب اسپانسرهای ورزشی و افزایش بودجه فدراسیون را به عنوان عوامل مهم در موفقیت ورزش ژیمناستیک دانسته است، غیر همسو است. سجادی و همکاران (۱۳۹۰)، بودجه و امور مالی را در درجه آخر اهمیت برای پیشبرد ورزش قهرمانی جودو دانسته‌اند، می‌توان نتایج این پژوهش را همسو با یافته پژوهش حاضر دانست. با دقت در نتایج این بخش مشاهده شد که جامعه آماری، حمایت‌های مالی فردی از ورزشکاران و کادر اجرایی را نسبت به حمایت مالی و تخصیص بودجه به ورزش و فدراسیون‌ها با اهمیت‌تر دانسته‌اند که دلیل این امر را می‌توان مشکلات مالی و شرایط اقتصادی ضعیف ورزشکاران دانست. البته، در سال‌های اخیر با همکاری صندوق حمایت از قهرمانان و پیگیری فدراسیون‌ها، این مشکلات تا حدود زیادی رفع شده است. همچنین، با توجه به اینکه بیشتر قهرمانان ورزشی را جوانان تشکیل می‌دهند، اهمیت شرایط اقتصادی در این سنین، کمک‌های مالی و پاداش‌های نقدی می‌تواند انگیزه زیادی را در آنان به وجود آورد.

با توجه به یافته‌های پژوهش، منابع انسانی با بار عاملی ۰/۸۹ به عنوان عامل تأثیرگذار بعدی در موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو بود. تلاش و انگیزه فردی ورزشکاران (۱۳/۷۱) و تعصب و غیرت ملی در بین ورزشکاران (۱۳/۰۴) به عنوان مهم‌ترین مؤلفه‌های منابع انسانی بدست آمده است. بی‌شک، زمانی که ورزشکاران کشورمان در شرایط سخت مسابقه و با وجود مشکلات شخصی و تیمی با تمام توان با رقبای خود رقابت می‌نمایند و در بعضی اوقات با اختلاف به پیروزی دست می‌یابند، نمی‌توان تلاش، انگیزه و تعصب ملی آن‌ها را به عنوان یک عامل تأثیرگذار در موفقیت کاروان ورزشی نادیده گرفت. عدم حضور ورزشکاران نخبه و طراز اول سایر کشورها در برخی رشته‌ها (۲/۵) و استفاده از مشاورین روانشناس در کنار تیم‌ها (۴/۸۷) رتبه‌های انتهایی را در منابع انسانی به خود اختصاص داده‌اند. در مورد این یافته، پژوهش مرتبطی که صرفاً این موضوع را بررسی نماید، یافت نشد. دلیل این امر را می‌توان عدم ثبات این مورد از پژوهش در کلیه زمینه‌ها دانست. زیرا غالباً دلایلی بمانند تعصب ملی، بعد از مسابقات، می‌تواند به صورت مشخص بیان شود که در این صورت نیز دلالت همیشگی را برای علل شکست و یا موفقیت ندارد. در این پژوهش نیز جامعه آماری این مورد را در رتبه آخر منابع انسانی رتبه بندی کرده‌اند که نشان می‌دهد تیم‌های دیگر نیز با حداکثر توان خود به این مسابقات وارد شده بودند. یافته دیگر پژوهش مبنی بر استفاده از مشاورین روانشناس، با نتایج سجادی (۱۳۸۲) و قاسمی (۱۳۸۴) غیر همسو بود. البته، قابل ذکر است که یافته‌های پژوهش حاضر عدم تأثیر مشاورین روانشناس در کنار تیم‌ها و کاروان ورزشی را تأیید نمی‌کند، بلکه تنها بیان می‌دارد که از دیدگاه جامعه آماری، موارد دیگر منابع انسانی نسبت به این مورد تأثیر بیشتری داشته است.

در انتها نتایج نشان داد، منابع مدیریتی با بار عاملی (۰/۸۴)، کم‌ترین اهمیت را در بین عوامل تأثیرگذار بر موفقیت کاروان ورزشی داشته است. در میان گویه‌های این عامل، توجه به ورزش بانوان (۴/۸۶) و توجه به رشته‌های انفرادی (۴/۳۶) به عنوان مهم‌ترین عوامل در موفقیت کاروان ورزشی در گوانجو مد نظر قرار گرفته است. بانوان ورزشکار ایرانی در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو بیشترین افزایش را در تعداد شرکت کنندگان نسبت به دوره‌های قبل داشتند و تعداد ۸۶ ورزشکار زن در این بازی‌ها حضور داشتند. از این تعداد ۱۴ نفر به مدال دست یافتند که این در ورزش کشور بی سابقه بود. در واقع، بسیاری از کارشناسان و عامه مردم یکی از دلایل اصلی موفقیت کم‌سابقه ایران در این دوره از بازی‌ها را حضور پررنگ

1. Hyde
2. De Bosscher

بانوان نسبت به دوره‌های قبل می‌دانند که نتایج پژوهش حاضر نیز تأیید کننده این ادعا است. حضور پر تعداد بانوان ورزشکار ایرانی در بازی‌های آسیایی گوانجو و درخشش بی سابقه آن‌ها در این بازی‌ها، فتح باب تازه‌ای در ورزش بانوان ایرانی است. با این وجود، یک نگاه اجمالی به جدول توزیع مدال در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو نشان می‌دهد که اختلاف اساسی و اصلی ورزش ایران با کشورهای دیگر در مدال‌های بدست آمده در قسمت بانوان است. زمانی که ایران در قسمت مردان تنها ۶ مدال طلا با ژاپن فاصله دارد، اختلاف ۲۰ مدال طلا نشان از خلأ ورزش بانوان و جای کار زیاد در این زمینه دارد که امید است با برنامه‌ریزی دقیق‌تر، روند جاری در ورزش بانوان ادامه پیدا کرده و شاهد نتایج درخشان‌تری از بانوان در دوره‌های بعد باشیم. توسعه ورزش همگانی در استان‌ها (۲/۹۵) و شرکت در مسابقات تدارکاتی مناسب (۳/۸) جزو مؤلفه‌هایی می‌باشند که از دیدگاه جامعه آماری در اولویت آخر منابع مدیریتی قرار دارند. این یافته پژوهش با تحقیقات قاسمی (۱۳۸۴) و سجادی (۱۳۷۹) غیر همسو است. دلایل این امر به جامعه آماری و ماهیت پژوهش برمی‌گردد چرا که در دو مورد مذکور پژوهش از نگاه ورزشکاران و مربیان نیز به ارزیابی موضوع پرداخته در حالیکه پژوهش حاضر از دیدگاه مدیران ارشد و صاحب‌نظران به موفقیت کاروان ورزشی پرداخته است. همچنین، ورزش همگانی موضوعی است که بر ورزش‌های قهرمانی از نظر زمانی اولویت دارد و در زمان مسابقات به روشنی مابقی عوامل، تأثیر آشکاری ندارد. در مورد مسابقات تدارکاتی نیز هر فدراسیون عملکرد خاصی داشته که برخی ضعیف کار کرده‌اند و برخی قوی اما نتایج پژوهش از جمیع نظرات رؤسا برگرفته شده که این یافته را به صورت کلی تأکید می‌کند. پس باید با توجه به عملکرد هر فدراسیون پیشنهاد داد که مسابقات تدارکاتی بهتری را برای موفقیت بیشتر تیم‌ها برنامه ریزی کنند که در این خصوص هماهنگی با سازمان تربیت بدنی و کمیته المپیک اثربخشی این مسابقات را بیشتر می‌کند.

در یک نگاه کلی، نتایج پژوهش نشان داد که از بین شش منبع مهم سازمان (انسانی، مالی، مادی، تسهیلاتی، فن آوری و مدیریتی) منابع مادی با بار عاملی ۰/۹۷ بیشترین تأثیر را از دیدگاه جامعه آماری بر موفقیت کاروان ورزشی داشته که این یافته پژوهش را می‌توان همسو با پژوهش‌های سجادی (۱۳۸۲)، اکبری آرمنند (۱۳۷۴)، هایدی و همکاران (۲۰۰۹) و سجادی و همکاران (۱۳۹۰) دانست. توجه به این امر حیاتی است که ورزشکاران زمانی قادر به حداکثر بازدهی و درخشش در مجامع بین‌المللی می‌باشند که از حداقل امکانات و تجهیزات استاندارد جهانی برخوردار باشند. طبیعی است که تا هر اندازه این منابع متناسب با نیازهای روز باشند، نیروی انسانی از این منابع بهره بیشتری را خواهند برد. همچنین، از دیدگاه جامعه آماری، منابع مدیریتی با بار عاملی ۰/۸۴، نسبت به عوامل دیگر از اولویت کمتری برخوردار بوده که پژوهش‌های سجادی (۱۳۸۲) و ساتیرادو و همکاران (۲۰۰۹) غیر همسو می‌باشد. در این پژوهش‌ها، تأکید زیادی بر داشتن برنامه‌های منظم از سوی مدیران و روسای فدراسیون گزارش شده است. البته، اولویت این منبع نسبت به سایر منابع دلیلی بر بی تأثیر نبودن این منبع در موفقیت نیست چرا که نمی‌توان نقش منابع مدیریتی را در کسب موفقیت بزرگی مانند موفقیت کاروان ورزشی در بازی‌های گوانجو انکار نمود. اما می‌توان گفت نگاه علمی به مدیریت و اصول آن یعنی برنامه‌ریزی، سازماندهی، رهبری و کنترل و نظارت باید در کالبد ورزش کشور تشدید شود و از مدیران علمی بیشتری در این زمینه استفاده گردد.

منابع

- اکبری آرمنند، علی (۱۳۷۴)، "توصیف وضعیت ورزش تنیس روی میز مردان کشور"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران.
- سجادی، سید نصرالله (۱۳۸۶)، مدیریت سازمان‌های ورزشی. تهران: انتشارات سمت.
- سجادی، سید نصرالله (۱۳۷۹)، "بررسی علل ناکامی تیم‌های ملی فوتبال جوانان در مسابقات آسیایی ۱۹۷۸-۱۹۹۸"، طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران.
- سجادی، سید نصرالله (۱۳۸۲)، "بررسی نحوه اجرای برنامه‌های تمرینی تیم ملی دو و میدانی و شمشیر بازی به منظور شرکت در بازی‌های آسیایی ۲۰۰۲ پوسان"، طرح پژوهشی، پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران.

- سجادی، سید نصرالله، محمودی، احمد، ساعت‌چیان، وحید، حاجی‌آخوندزاده، مسعود (۱۳۹۰)، "بررسی اولویت‌ها و راهکارهای پیشرفت ورزش قهرمانی جودوی کشور از دیدگاه صاحب‌نظران"، دومین همایش ملی مدیریت ورزشی، دانشگاه صنعتی شاهرود.
- غفوری، فرزاد (۱۳۸۲)، "تعیین عوامل مؤثر بر گرایش به ورزش همگانی و قهرمانی برای تعیین راهبردهای ورزش در جمهوری اسلامی ایران"، رساله دکتری، دانشگاه تربیت مدرس تهران.
- قاسمی، محمد هادی (۱۳۸۴)، "مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و صاحب‌نظران در مورد راهکارهای پیشرفت ورزش ژیمناستیک کشور"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران.
- محمدتقی پور طهرانی، پروانه (۱۳۸۶)، "مقایسه دیدگاه ورزشکاران، مربیان و صاحب‌نظران در مورد راهکارهای پیشرفت ورزش تکواندو زنان کشور"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- هادوی، فریده (۱۳۷۸)، "تحلیل منتخبی از روش‌های استعداد یابی برای دوهای سرعت و استقامتی در پسران جوان"، رساله دکتری، دانشگاه تهران.
- Bosscher, V., 2009. Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries, *Sport Management Review*, Vol. 12.p. 113–136.
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., 2007. "Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success", Ph.D dissertation, University of Brussels, Be: Vubress.
- De Bosscher, V., De Knop, P., van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J., 2010. "Developing a Method for Comparing the Elite Sport Systems and Policies of Nations: A Mixed Research Methods Approach", *Journal of Sport Management*, Vol. 24 P.567-600.
- Duffy, P., Lyons, D., Moran, A., Warrington, G., & Macmanus, C., 2001. Factors promoting and inhibiting the success of high performance players and athletes in Ireland. Retrieved January 20, from <http://www.nctc.ul.ie/press/pubs/Success FactorsSTUDY.doc>
- Gibbons, T., McConnel, A., Forster, T., Riewald, S.T., & Peterson, K., 2003. "Reflections on success: US Olympians describe the success factors and obstacles that most influenced their Olympic development", Report phase II, United States Olympic Committee. USOC.
- Hyde, K. & Pritchard, A., 2009. Twenty cricket: An examination of the critical success factors in the development of the competition. *International Journal of Sports Marketing & Sponsorship*, p. 113–136.
- Oakley, B., & Green, M., 2001. "The production of Olympic champions: International perspectives on elite sport development system", *European Journal for Sport Management*, Vol. 8, P.83–105.
- Sotiriadou, K, and Shilbury, D., 2009. "Australian Elite Athlete Development: An Organizational Perspective", *Sport Management Review*. Vol: 12. P. 137–148.
- Yang, Mingling., 1990. "Summary of Chinese men Gymnastics team in the 25th Gymnastics championship". *Chinese Sports Science and Technology*, Vol.5. P. 1-6

به این مقاله این گونه استناد کنید:

سجادی، نصرالله، صفری، حمیدرضا، ساعت‌چیان، وحید، رسولی، سیدمهدی (۱۳۹۲). «اولویت‌بندی عوامل مؤثر بر موفقیت کاروان ورزشی ایران در بازی‌های آسیایی ۲۰۱۰ گوانجو»، پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، ۳ (۵)، ۱۴-۱.